

A Budapest Környéki Törvényszék dr. Lajos Sándor (1093 Budapest, Boráros tér 3. III/9.) ügyvéd által képviselt

III.rendű és IV. rendű
felperesek által – Ügyvédi Iroda () által
képviselt **Intrum Zrt.** (1091 Budapest, Üllői út 1.) alperes ellen szerződés érvénytelensége iránt indított perben meghozta az alábbi

RÉSZ- ÉS KÖZBENSŐ ÍTÉLETET:

A bíróság a felperes elsődleges keresetét elutasítja.

Megállapítja, hogy a peres felek között 2007. május 10-én hitelazonosító számon kötött szabadfelhasználású kölcsönszerződés elnevezésű szerződés érvénytelen. A szerződés megkötésének időpontjára visszamenő hatállyal érvényessé nyilvánítja akként, hogy a szerződés II.5.3. pontja és a kockázatfeltáró nyilatkozat nem képezi a szerződés részét.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül e bíróságnál benyújtandó, de a Fővárosi Ítéletáblához címzett fellebbezésnek van helye.

A bíróság tájékoztatja a feleket, hogy a Pp. 72.§-a szerint a jogi képviselet kötelező az Ítéletábla előtti eljárásban az ítélet, valamint az ügy érdemében hozott végzések ellen fellebbezést (csatlakozó fellebbezést) előterjesztő fél számára.

Ha a fellebbezés csak a kamatfizetésre, a perköltség viselésére, vagy összegére, a meg nem fizetett illeték vagy állam által előlegezett költség megfizetésére vonatkozik, csak az előzetes végrehajthatósággal, a teljesítési határidővel, vagy a részletfizetés engedélyezésével kapcsolatos, illetve a fellebbezés csak az ítélet indokolása ellen irányul – és a felek tárgyalás tartását nem kérték – a másodfokú bíróság a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálhatja el.

A felek közösen kérhetik, hogy a fellebbezést a másodfokú bíróság tárgyaláson kívül bírálja el.

A másodfokú bíróság az ügy érdemében tárgyaláson kívül határoz, a felek bármelyikének kérelmére azonban tárgyalást tart. Tárgyalás tartását a fellebbező fél a fellebbezésében kérheti.

A fellebbező fél ellenfele a fellebbezés kézbesítésétől számított 3 napon belül kérheti tárgyalás tartását, és 5 napon belül köteles előterjeszteni írásban a fellebbezési ellenkérelmet és az esetleges csatlakozó fellebbezést.

I n d o k o l á s

Néhai (volt I.rendű felperes) és II.rendű felperes) 2007. május 10-én kölcsönfelvevőként szabadfelhasználású kölcsönszerződést kötöttek az AEGON Magyarország Hitel Zárkörűen Működő Részvénytársasággal hitelazonosító számon. Ugyanezen napon és azonos szerződésszámmal a III. és IV. rendű felperesek a szerződés mellékleteként ingatlan terhelő jelzálogszerződést kötöttek a hitelezővel. A felperesek együttesen 2007. május 10-én 2007. úgyszám alatt dr. Tóth Ildikó budapesti közjegyző (1052 Budapest, Szervita tér 5. I/I.) mellett működő dr. Füsti Roland közjegyző-helyettes előtt közjegyzői okiratba foglalt egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozatot tettek. A kölcsönszerződés 13. pontja szerint a kölcsönszerződésben nem szabályozott kérdésekben a hitelező mindenkor hatályos üzletszabályzatának és mindenkor hatályos hirdetményének a vonatkozó rendelkezései irányadóak a mindenkor hatályos magyar jogszabályokkal együtt.

A kölcsönszerződés szerint a hitelező az I. és II. rendű alpereseknek 65.789, 47- CHF-nek megfelelő forintösszeget folyósított kölcsön címén a mindenkor hatályos üzletszabályzat szerint képzett és közzétett folyósítási árfolyam alkalmazásával. A kölcsön kezdőnapjaként 2007.06.15-t határozták meg azzal, hogy a kölcsön lejáratá a kezdőnapot követő 120 hónap 15. napja, azaz 2017.06.15. napja. A hitelező meghatározta azokat a folyósítási előfeltételeket, amelyeket az adósoknak teljesíteniük kell. Rögzítették, a kölcsön folyósítása úgy történik, hogy annak a forint ellenértékét a hitelező átutalja az adósok által megadott bankszámlára. A kölcsön összegének az átszámítása forintra a hitelező által a folyósítás napjára meghirdetett kölcsönfolyósítási napján érvényes, mindenkor hatályos üzletszabályzat szerint képzett és közzétett folyósítási árfolyam alkalmazásával történik.

Az 5. pont szerint a kölcsön tőkéjét és a mindenkor hatályos kamatát az adós a hitelező által egyoldalúan meghatározott havi egyenlő összegű, ún. annuitásos törlesztő részletekben köteles a hitelezőnek vissza-, illetve megfizetni. A 6. pont szerint, amennyiben az adósok a kölcsönszerződés alapján fennálló bármely fizetési kötelezettségük esedékességekor annak nem tesznek eleget, a hitelező a késedelmes fizetés összegére késedelmi kamatot számít fel, melynek mértéke a késedelmes tőkeösszeg után a kölcsönszerződésben kikötött ügyleti kamat + évi 3 %, kamat, díj, költség késedelmes megfizetési esetén évi 3 %.

A szerződés az I. számú különös részben az ügyleti kamat mértékét 6,5 %-ban határozza meg a szerződés aláírásakor, a kezelési költség mértékét a hátralékos tőketartozásnak az év első napján meglévő összege 2,2 %-ában, a folyósítási díjat a kölcsön összegének 1,5 %-ban, a kölcsön törlesztő részletét az első kamatperiódusra 870,9 CHF-nek megfelelő forint összegben havonta.

A 8. pont alapján a kölcsön induló teljes hiteldíj mutató (THM) mértéke 10,454 %.

Amennyiben a kölcsönszerződés másként nem rendelkezik, a hitelező egyoldalúan jogosult a kölcsönszerződés vonatkozásában a kamat, illetve egyéb díjtételeinek mértékét megváltoztatni (emelni, csökkenteni), valamint új díj- és költségtypust bevezetni, amennyiben az ügylet finanszírozásához szükséges költségei változnak, így különösen az irányadó pénzügyi kamatok szintje (a jegybanki alapkamat, a BUBOR, a CHF LIBOR, az EUER LIBOR, az MNB REPO és betéti kamatlábak, a bankközi kamatok), a KSH által meghatározott inflációs ráta, továbbá az egyéb pénzügyi forrászerzési lehetőségek, operációs költségek és a jogszabályok változása esetén.

A kölcsönszerződés megkötése előtt az I. és II. rendű felperesek mint adósok „kockázatfeltárási nyilatkozat lakossági ügyfelek devizakölcsön felvételéhez” elnevezésű okiratot írtak alá. A hitelező arról tájékoztatta az I., II. rendű felpereseket, hogy a devizakölcsönök kamatlába jelenleg alacsonyabb, mint a forintkölcsönöké, ezért a devizakölcsönök aktuális törlesztő részlete alacsonyabb. A devizában nyilvántartott kölcsönök rendelkeznek azonban néhány olyan

jellemzővel, amelyek további költségeket és kockázatot jelentenek az üzletfeleknek. A devizában nyújtott és nyilvántartott, forintban folyósított és törlesztett kölcsönöknél az árfolyamváltozások hatásaként a deviza alapú kölcsönök havi törlesztő részlete a forintkölcsönöknél gyakrabban és nagyobb mértékben változhat. A törlesztőrészlet ingadozás a kamat és az árfolyam változás irányának függvényében kedvezően (forintban kifejezett adott havi törlesztőrészlet összege csökken) és kedvezőtlenül (forintban kifejezett adott havi törlesztőrészlet összege növekszik) is érintheti az ügyfelet. Amennyiben a forint árfolyama gyengül a svájci frankkal szemben (vagyis egy svájci frankért a korábbinál több forintot kell fizetni), akkor a törlesztőrészlet növekszik. Amennyiben a forint árfolyama erősödik a svájci frankkal szemben (vagyis egy svájci frankért a korábbinál kevesebb forintot kell fizetni), akkor a törlesztőrészlet csökken. A devizakölcsönök kamatait a devizakamatok ingadozása is befolyásolhatja.

A kockázatfeltáró nyilatkozat szerint a teljes hiteldíj mutató (THM) az a belső kamatláb, amely mellett az ügyfél által visszafizetendő tőke és hiteldíj egyenlő az ügyfél által a hitel folyósításáig bezárólag a kölcsönrel kapcsolatosan fizetett összes költséggel csökkentett hitelösszeggel. A devizakölcsön szerződésekben a THM meghatározása a szerződés megkötését megelőző, 10 napnál nem régebbi, az AEGON Magyarország Hitel Zrt. által közzétett folyósítási árfolyam figyelembevételével történik, azzal, hogy a kölcsönszerződések a fizetések más devizanemre történő átszámításánál figyelembe vett devizaárfolyam érvényességének napját is tartalmazzák. A THM meghatározása az aktuális feltételek, illetve hatályos jogszabályok figyelembevételével történik, a feltételek változása esetén a THM értéke módosulhat. A THM mutató értéke nem tükrözi a kölcsön kamatkockázatát, és a deviza alapú kölcsönök árfolyamkockázatát.

A kölcsönszerződés felmondásra került, tekintettel arra, hogy az adósok a fizetési kötelezettségeiknek nem tettek eleget.

Az AEGON Magyarország Hitel Zrt. megszűnése folytán a jogutódja az Intrum Hitel Zrt. lett (1138 Budapest, Váci út 144-150.), amely 2020. szeptember 30-i hatállyal jogutódlással megszűnt, beolvadt az Intrum Zrt.-be (1139 Budapest, Fiastyúk u. 4-8., adószám: 12935181-2-41). Az Intrum Zrt. jogutódlás folytán a perbe belépett.

Az I.rendű felperes elhalálozása folytán jogutódai egyenlő arányban a II., III., IV.rendű felperesek lettek.

A felperesek a pontosított kereseti kérelmükben kérték elsődlegesen az alperes kötelezését forint részükre egyetemleges megfizetésére, tekintettel arra, hogy a felek között 2007. május 10-én kelt hitelazonosító számú kölcsönszerződés az 1959.évi IV. törvény (rPtk.) 205.§ (1)(2) bekezdése alapján konszenzus hiányából fakadóan nem jött létre. Ebből eredően kérték az eredeti állapot helyreállítását akként, hogy az alperes által folyósított összeget és a felperesek által teljesített összegeket kamatszámítás nélkül összevetve a két összeg különbözetéből megkapott forint megfizetésére kérték kötelezni az alperest. Hivatkoztak arra, hogy a számításuk a 2014. évi XXXVIII. és az XL. törvény szerinti elszámolás számadatainak alapulvételével készült el. A felperesi álláspont szerint a kölcsönszerződés, mivel kizárólag az első kamatperiódusra vonatkozó törlesztőrészletet állapítja meg, a további törlesztőrészleteket pedig a hitelező a későbbiekben saját maga, egyoldalúan, a mértékére pedig még csak becslést sem adva határozhatja meg úgy, hogy további költségfajtaikat is bevezet, ebből eredően nem lehet megállapítani, hogy a kölcsönt felvevő felperesek mekkora összeget kötelesek visszafizetni. Kizárólag az alperes állapíthatja meg a kölcsönszerződés aláírását követő futamidő alatt egyoldalúan, hogy milyen mértékűnek kell lennie a felperesek részéről nyújtandó ellenszolgáltatásnak. Az ellenszolgáltatás mértéke a szerződés lényeges kérdése, amelyről a felek nem állapodtak meg. Így a szerződés nem jött létre, azaz semmis.

Másodlagosan kérték a felperesek, kötelezze a bíróság az alperest forint felperesek részére történő megfizetésére egyetemlegesen, tekintettel arra, hogy a felek között 2007. május 10-én kelt hitelazonosító számú kölcsönszerződés a II.5.3. pontjának utolsó mondata - miszerint az adós köteles viselni a tartozás megfizetéséhez szükséges devizaátváltásból eredő valamennyi árfolyamkockázatot -, illetve a „kockázatfeltároló nyilatkozat” a Ptk. 209.§ (1) (4), a 209/A.§ (2) bekezdése alapján tisztességtelen, így, mivel főszojgáltatási körbe tartozó szerződési feltételről van szó - a szerződés a Ptk. 239.§ (2) bekezdése alapján érvénytelen. Kérték, hogy a bíróság a szerződést az rPtk. 237.§ (2) bekezdése alapján a szerződés megkötésének időpontjára visszamenő (extunc) hatállyal nyilvánítsa érvényessé olyan módon, hogy a szerződés II.5.3. pontja és az ún. „kockázatfeltároló nyilatkozat” nem képezi a szerződés részét, és így a felperesek az árfolyamkockázatot viselésére nem kötelezhetők. Számításaikat a Kúria 2019.06.19-ei emlékeztetőjében foglalt első számítási módszerre alapították. A felperesi hivatkozás szerint az alperesi jogelőd elmulasztotta a jelentős árfolyamromlásra utaló figyelmeztetést a felperesek felé. A szerződés és az ahhoz kapcsolódó tájékoztatás nem megfelelő, hiszen az idegen deviza kamatláb változásáról, és különösen annak gazdasági mechanizmusáról nem ad tájékoztatást. Az a tájékoztatás önmagában nem elegendő, hogy a törlesztőrészlet változhat felfelé és lefelé is, az árfolyamváltozás és az idegen deviza kamatláb változásának a gazdasági mechanizmusára nincs a fogyasztó számára egyértelműen, világosan és átláthatóan elmagyarázva, nem ismerhető fel, hogy a fogyasztó felperesek számára gazdaságilag nehezen viselhető lenne a perbeli szerződés teljesítése. A felperesek az általuk megismert tájékoztatás alapján nem gondoltak arra, hogy a szerződés teljesítése bármilyen nehézséget okozhatna számukra, az alperesi jogelőd pedig semmilyen módon nem hívta fel a felperesek figyelmét arra, hogy számukra a perbeli szerződés teljesítése gondot jelenthet, gazdaságilag nehezen viselhetővé válhat a későbbiekben.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Tekintettel arra, hogy a perbeli kölcsön szabad felhasználású, a fogyasztói jelleget az alperes megkérdőjelezte. Álláspontja szerint ha a kölcsön felvétele során az I., II. rendű felperesek nem fogyasztóként jártak el, így a keresetük nem tárgyalható.

Hivatkozott arra az elsődleges kereseti kérelem körében, hogy a felek között kijelentett akaratnyilatkozatok írásbeli formát öntöttek, mivel ez törvényi követelmény, érvényességi kellék volt. Ebből eredően azt kell feltételezni, hogy a felek egymás irányában kijelentett ügyleti akaratuk az volt, amit írásba foglaltak és aláírásukkal láttak el, ez pedig a felek között létrejött szerződéseket, és az ahhoz kapcsolódó üzletszabályzatokat jelenti.

A másodlagos kereseti kérelem körében hivatkozott az alperes arra, hogy a kockázatfeltároló nyilatkozat tartalmában a jogszabályoknak megfelelt. A felperesek nem vitatták, hogy a nyilatkozatot megkapták és aláírták. A nyilatkozat 2. pontja kifejezetten felhívja a figyelmet arra, hogy a devizakölcsönök kamatlába ugyan jelenleg alacsonyabb, mint a forintkölcsönöké, ezért a devizakölcsönök aktuális törlesztőrészlete alacsonyabb, azonban figyelmezteti a fogyasztót arra, hogy a devizában nyilvántartott kölcsönök rendelkeznek néhány olyan jellemzővel, amelyek további költséget és kockázatot jelentenek az üzletfeleknek. Ezt a nyilatkozat 3. és 4. pontja kifejezetten rögzíti. Összességében megállapítható, hogy a nyilatkozat nem hagy kétséget afelől, hogy az árfolyamváltozásnak a kölcsön törlesztésére kedvezőtlen hatása lehet, és arról sem, hogy ezt a kölcsönt felvevőnek kell viselnie. Az alperes megítélése szerint a gazdasági és egyéb folyamatok olyan mértékű előrelátása, amelyből az alperes tudta volna, hogy később mennyi lesz a forint árfolyama, nem volt elvárható az alperestől.

A felek kikötötték a szerződésben, hogy az alperes jogosult a kölcsöntartozást HUF devizanemre átváltani, amennyiben az árfolyamok kedvezőtlen változása a hitelező megítélése szerint veszélyeztetni a visszafizetési képességét az adósnak. E szerződési rendelkezések alapján a felpereseknek tudomással kellett bírniuk arról, hogy a kölcsönszerződés árfolyamkockázattal jár,

azt ő köteles teljes mértékben viselni, és az árfolyamváltozás olyan mértékű is lehet, amely a kölcsönvisszafizetési képességét veszélyeztetheti, vagyis korlátlan. A tisztességtelenség nem állapítható meg, figyelemmel arra is, hogy a tájékoztatásnak nem kellett kiterjednie arra, hogy az árfolyam milyen mértékben és eséllyel változhatott.

A felperesek keresete részben megalapozott.

A bíróság az elsődleges kereseti kérelem körében teljes, a másodlagos kereseti kérelem körében közbelső ítéletet hozott.

A bíróság elsődlegesen vizsgálta a szerződésnek a fogyasztói jellegét. Az rPtk. 985.§ d) pontja szerint a fogyasztó: a gazdasági vagy szakmai tevékenység körén kívül eső célból szerződést kötő személy. A 2014.évi XXXVIII. tv. definiálta a hatálya alá tartozó fogyasztói szerződésnek a fogalmát. E szerint minden olyan kölcsönszerződés a törvény hatálya alá tartozik – további tartalmi elemektől, a kölcsön céljától függetlenül – amelyet a pénzügyi intézmény köt fogyasztóval. Az alperesnek a jogelődje a 2014.évi XL. Tv. (DH.2. törvény) szerinti elszámolási kötelezettségét teljesítette, tehát az alperes jogelődje is fogyasztói kölcsönnek tekintette a perbeli kölcsönt. A bíróság az alperesnek a fogyasztói cél hiányára történő hivatkozását nem fogadta el.

Az elsődleges kereseti kérelem:

Az rPtk. 205.§ (1) bekezdése alapján a szerződés a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével jön létre. Az rPtk. 200.§ (1) bekezdése rögzíti, hogy a szerződés tartalmát a felek szabadon állapítják meg. A szerződésekre vonatkozó rendelkezésektől egyező akaratú eltérhetnek, ha jogszabály az eltérést nem tiltja. A rPtk. 201.§ (1) bekezdése tartalmazza, hogy a szerződéssel kikötött szolgáltatásért – ha a szerződésből vagy a körülményekből kifejezetten más nem következik – ellenszolgáltatás jár. Az rPtk. 205/B.§ (1) bekezdése tartalmazza, az általános szerződési feltétel akkor válik a szerződés részévé, ha alkalmazója lehetővé tette, hogy a másik fél annak tartalmát megismerje és ha azt a másik fél kifejezetten vagy ráutaló magatartással elfogadta. Az rHpt. 2013.§ (1) bekezdése alapján akkor semmis a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés, ha nem tartalmazza a szerződés tárgyát, az éves, százaléokban kifejezett teljes hiteldíj mutatót, a hiteldíj mutató számítása során figyelembe nem vett egyéb – esetleges – költségek meghatározását és összegét, vagy ha az ilyen költségek pontosan nem határozhatók meg, az ezekre vonatkozó becslést, a szerződéssel kapcsolatos összes költséget, ide értve a kamatokat, járulékokat, valamint ezek éves, százaléokban kifejezett értékét, azon feltételeknek, illetőleg körülményeknek a részleges meghatározását, amelyek esetében a hiteldíj megváltoztatható, e törlesztőrészeket számát, összegét, a törlesztési időpontokat, a szükséges biztosítékok meghatározását, a szerződéshez kapcsolódóan a fogyasztótól megkövetelt biztosítások megjelölését. A visszerthes szolgáltatás esetén a szerződés lényeges tartalmi eleme a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás meghatározása. Az rPtk. 523.§ (1) bekezdése alapján a kölcsönszerződés létrejöttéhez a szerződő feleknek meg kell állapodniuk a kölcsön összegében, illetve az adós visszafizetési kötelezettségében. A felek ebben a régi Hpt. 213.§ (1) bekezdés c) pontjában előírt feltételek szerint megállapodtak. A köztük létrejött megállapodást okiratok bizonyítják. Az I.,II. rendű felperesek az igényelt kölcsönösszeget megkapták, egy ideig törlesztették is. Amennyiben a kölcsönszerződés aláírását követően a hitelező a főkötelezettségének, a kölcsönösszeg folyósításának eleget tett, az adós pedig törlesztési kötelezettsége teljesítését megkezdte, tipikus esetben nem lehet arra hivatkozni, hogy a szerződés nem jött létre (BH.2018.230). A bíróság álláspontja az, hogy az árfolyamkockázat gazdasági következményeiről való tájékoztatás a kölcsönszerződés létrejöttének nem képezi a feltételt. Erre tekintettel a bíróság a felperesek elsődleges kereseti kérelmét nem tartotta megalapozottnak.

A másodlagos kereseti kérelem:

A szerződéskötés idején hatályos Hpt. (1996. évi CXII.tv.) 203.§ (4) és (5) bekezdése előírta az

árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás formájára vonatkozóan, hogy a fogyasztónak minősülő ügyféllel kötendő, devizahitel nyújtására irányuló, illetőleg ingatlanra kötött vételi jogot tartalmazó szerződés esetén a pénzügyi intézménynek fel kell tárnia a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot, amelynek tudomásulvételét az ügyfél aláírásával igazolja. A rendelkezés a tájékoztatás formájára annyiban tartalmazott előírást, hogy az ügyfélnek az aláírásával kell igazolnia az abban foglaltak tudomásulvételét. A tájékoztatás megtörténhet írásban, a szerződésben vagy külön okiratban. A Hpt. vagy más jogszabály sem írta elő a hitelező számára, hogy az írásbeli tájékoztatás mellett a fogyasztó erre irányuló kérdése hiányában szóban is elmagyarázza a tájékoztatásban foglaltakat. A bíróság a másodlagos kereseti kérelem elbírálása körében azt vizsgálta, hogy a hitelező írásbeli tájékoztatása alapján az I-II. rendű felperesek, mint átlagos fogyasztók kaptak-e világos, egyértelmű tájékoztatást az árfolyamkockázatról, annak terhé rájuk telepítő rendelkezésekről. A bíróság mellőzte a szerződéskötéskor az alperesi jogelőd részéről közreműködő tanúknak a meghallgatását, (rPp. 3.§ (4) bekezdés), tekintettel az rHpt.-nek a megállapodás írásbeli formában történő létrehozása kötelezésére, illetve arra, hogy a banki dolgozók tömegével végeztek hasonló közreműködői tevékenységet, és a szerződéskötés idejére (2007. május 10.) nyilvánvalóan érdemleges vallomást tenni nem tudtak volna.

A Kúria 2/2014. számú polgári jogegységi határozata I. pontja értelmében a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés azon rendelkezése, mely szerint az árfolyamkockázatot a kedvezőbb kamatmérték ellenében korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, a főszoaláltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezés, amelynek tisztességtelensége nem vizsgálható főszoaláltként. E rendelkezés tisztességtelensége csak akkor vizsgálható és állapítható meg, ha az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára annak tartalma a szerződéskötéskor – figyelemmel a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is – nem volt világos, nem volt érthető. Ha a pénzügyi intézménytől kapott nem megfelelő tájékoztatás vagy a tájékoztatás elmaradása folytán a fogyasztó alappal gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli, a szerződésnek az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése tisztességtelen, aminek következtében a szerződés részlegesen vagy teljesen érvénytelen. Amennyiben a szerződés szövegéből vagy a pénzügyi intézmény által nyújtott tájékoztatásból egyértelműen felismerhető volt az átlagos fogyasztó mérceéjén keresztül megítélt konkrét fogyasztó számára, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül kizárólag őt terheli, és hogy az árfolyam ránezve kedvezőtlen változásának nincs felső határa, a vizsgált kikötés tisztességtelenségét az rPtk. 209.§ (5) bekezdésében foglaltakra tekintettel nem lehet megállapítani. Az árfolyamkockázat valós tartalmára vonatkozó konkrét és egyedi tájékoztatás megtörténtét és tartalmát a pénzügyi intézménynek kell bizonyítani.

A csatolt kockázatteltáró nyilatkozatból és a szerződés tartalmából az állapítható meg, hogy annak a tartalma nem felelt meg a jogszabályok és a jogegységi határozatok, illetve a bírói gyakorlat által megfogalmazott követelményeknek. A C-51/17. EU ítélet 74. bekezdése megfogalmazta, hogy a pénzügyi intézményeknek elegendő tájékoztatást kell adniuk a kölcsönt felvevők számára ahhoz, hogy tájékozott és megalapozott döntéseket hozhassanak és e tájékoztatásnak ki kell terjednie legalább a kölcsönt felvevő lakóhelye szerinti tagállam fizetőszkező súlyos leértékelődésének a törlesztőrészetekre gyakorolt hatására. A C-51/17.EUB ítélet 68. bekezdése alapján az árfolyamkockázat kérdésére vonatkozó és e jogszabály módosításokkal nem érintett szerződési feltételeket illetően a bíróság ítélezési gyakorlatából következik, hogy az ilyen feltételek a 93/13.írányelv 4. cikke (2) bekezdésének hatálya alá tartoznak, és csak akkor mentesülnek a tisztességtelen jellegükre vonatkozó vizsgálat alól, ha az illetékes nemzeti bíróság eseti vizsgálat alapján arra a megállapításra jut, hogy az eladók vagy szolgáltatók azokat világosan és érthetően fogalmazták meg. Az árfolyamkockázatról történt tájékoztatás tisztességtelen, ha abból világosan és egyértelműen nem ismerhető fel az árfolyamkockázat mibenléte és annak gazdasági következményei. Az Európai Unió Bírósága joggyakorlata által

felállított követelményrendszer megvalósulását a tájékoztatás tisztességtelenségének megítélése során összességében kell vizsgálni, az egyes ítéletek indokolásában megfogalmazott megállapítások nem tekinthetők taxatív felsorolásnak, nem lehet az ott megjelenő egyes elemeket kiragadottan értékelni, hanem a szerződés egyéb rendelkezései figyelembevételével kell megítélni, hogy a nyújtott tájékoztatás megfelel-e a tisztességes tájékoztatással szemben felállított követelményrendszernek (BH 2021.5.144.).

A bíróság a kockázatteljáró nyilatkozatban foglaltakat vizsgálva arra a megállapításra jutott, a nyilatkozatnak az a 2. oldalán levő kitétele, miszerint az adósok a fenti kockázatokat megismerték, megértették, az abban foglaltakat tudomásul vették és a kölcsönszerződést a fenti költségek és kockázatok teljeskörű ismeretében kötötték meg, nem igazolja a tájékoztatásnak a teljeskörűségét. Nem tekinthető az EU Bíróság által felállított követelményrendszer megvalósulásának az a tájékoztatás, hogy a devizában nyújtott és nyilvántartott, forintban folyósított és törlesztett kölcsönöknél az árfolyamváltozások hatásaként a deviza alapú kölcsönök havi törlesztő részlete a forint kölcsönöknél gyakrabban és nagyobb mértékben változhat. Ez a tájékoztatás nem utal a követelményeknek megfelelő módon arra, hogy a futamidő alatt a tagállamnak a fizetőeszköze súlyosan leértékelődhet, és arra sem, hogy ennek következtében a felperesek gazdaságilag nehezen viselhető helyzetbe kerülhetnek. A lakossági tüzletszabályzat III.6.5. pontja 3. bekezdése, miszerint az adós köteles a társaságnak haladéktalanul megfizetni a fizetési devizanemben kéhez vett összeg szerződéses devizanemre történő konvertálásából eredő bármely veszteséget, az árfolyam változásából eredő kockázatot az ügyfél köteles viselni, úgyszintén nem nyújt tájékoztatást érhető, világos módon és kellő súllyal arra, hogy miben is áll az árfolyamkockázat, az valós és az adósoknak a gazdasági helyzetét rendkívül súlyosan érintheti. Maga a kölcsönszerződés, annak II.5.3. pontja, miszerint – az adós, adóstárs köteles viselni a tartozás megfizetéséhez szükséges devizaátváltásból eredő valamennyi árfolyamkockázatot – nem felel meg az árfolyamkockázatról történt tájékoztatás tisztességes tájékoztatással szemben felállított követelményeinek.

A bíróság nem tulajdonított annak perdöntő jelentőséget, hogy megkapták a felperesek az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás elnevezésű iratot a szerződés kötését megelőzően. A 2/2012. (XII.10.) PK vélemény szerint a fogyasztótól elvárható, hogy a nagy összegű és hosszabb távra szóló ügylet jellegéhez, nagyságrendjéhez, a vállalt kockázat mértékéhez igazodóan tájékozódjon a szerződés megkötése előtt, a szerződési feltételeket megfogalmazó okiratot az átlagfogyasztótól elvárható gondossággal áttanulmányozza, és ha olyan rendelkezéseket észlel, amelyeket nem ért, megfelelő magyarázatot igényeljen, azonban az ebben a körben megnyilvánuló esetleges mulasztása csak akkor eshetne a terhére, hogyha a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatás tisztességes tartalmú lenne.

A bíróságnak az volt a megállapítása, hogy a felperesek a szerződés megkötésekor a kapott tájékoztatások alapján nem tudták felmérni az általuk vállalt kockázatnak a gazdasági következményeit, nem ismertek minden körülményt ahhoz, hogy döntsenek a szerződés megkötése, vagy annak elutasítása mellett. Nem kaptak tájékoztatást arról, hogy súlyosan, jelentős mértékben következhet be árfolyamromlás, melynek következtében az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezés tisztességtelen. Mivel ez a szerződés főtárgyára vonatkozó rendelkezés, a szerződés teljes mértékben érvénytelen (Kúria Pfv.I.20.185/2021/8.).

A bíróság hangsúlyozza, hogy a tanúk meghallgatása sem pótolhatta volna az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatásnak a világosság és érthetőség körében tapasztalt hiányosságait, mivel az rHpt. az írásbeliség követelményét fogalmazta meg, és a tájékoztatásnak az okiratokban kell megtörténnie.

Míndezek alapján a bíróság az elsődleges kereseti kérelmet elutasította, a másodlagos kereseti

Budapest Környéki Törvényszék
22.P. 20.20.273/2021/43.

8

kérelem tekintetében pedig a kölcsönszerződés érvénytelenségét közbenső ítéletével megállapította.

Az EUB a C-51/17. számú ügyben kifejtette, hogy egyedül az ügyben eljáró nemzeti bíróság feladata az adott ügy valamennyi körülményét figyelembe véve annak megítélése, hogy a fogyasztó megfelelő tájékoztatást kapott-e az árfolyamkockázatról. A bíróság álláspontja szerint ez nem történt meg.

A bíróság az rPtk. 237.§ (2) bekezdésére figyelemmel a szerződést érvényessé nyilvánította, figyelemmel az 1/2010. (VI.28.) PK véleményben foglaltakra.

Az összegszerűség körében a bíróság – figyelemmel arra, hogy az Európai Bíróság előtt a C-705/21. számú előzetes döntéshozatali eljárás még folyamatban van, amely a Kúria 2019.06.19-ei emlékeztetőjében foglaltak alkalmazhatóságával kapcsolatban adhat iránymutatást, ezért csupán a jogalap körében határozott.

Budapest, 2022. október 5.

bíró